Ч. 227 Неділя 11 (23) жовтня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(З Ради державної.— Справи парляментарні.— Вісти з Хіни і Кореї).

В доповненю до справозданя о передвчерашнім засіданю палати послів подаємо ще отсї подробицї: Засїданє палати послів замкнено перед шестою годиною вечером, по полагодженю кількох наглих внесень в справі запомог з державного скарбу для околиць навіщених елементарними нещастями. Між иншими пос. Резель (социяліст) представляючи нужду пануючу в Стириї виступав остро против пос. Ґаґенгофера і инших членів католицкого сторонництва народного. — Пос. Прохаска інтерпелював, чому буджетова комисия не полагодила ще предложень о реґуляциї плат державних слуг. — Пос. Жачек, председатель буджетової комисиї, відповів, що осьмодневний речинець ще не минув і що комисия працює з можливим поспіхом. — Пос. Вольф домагав ся від президента приспішеня відповіди правительства на его інтерпеляцию в справі войскових достав для маринарки, які велено брати лише з Угорщини. — Посол Танячкевич інтерпелює в справі вимірюваня особисто-доходового податку грекокат. духовеньству в Галичині та в справі подій, які мали лучити ся при послїднім виборі до Ради державної з пятої куриї в Галичині. — Пос. Винковский інтерпелює в справі трудностий, роблених селянам в Бохни зі сторони войскової залоги. — Пос. Танячкевич інтерпелює в справі знесеня обовязку складаня кавциї податковими урядниками, вглядно урядниками касовими. — Пос. Шенерер поставив нагле внесенє, аби §. 14 не мав ніякої обовязуючої сили на час урядованя нинїшного кабінету, або котрого небудь міністра з того кабінету, на случай колиб війшов до кабінету нового. — Пос. Геллер інтерпелює в справі покараня на оногдашнім контрольнім зборі в Празї, співредактора Narod-них List-ів, Вяч. Кропача дводневним арештом за то, що мав допустити ся нарушеня войскової карности, відповідаючи на поклик офіцира по чески zde (тут) замість hier. Інтерпелянт вносить жалобу против такого поступованя і домагає ся реформи войскового кодексу карного та войскової карної процедури.

Слїдуюче засїданє, як ми вже вчера донесли, назначено на второк на 11-ту годину рано. Тимчасом будуть нараджувати ся комісиї палати, особливо комісия угодова і буджетова.

Комисия буджетова мала засїданє в четвер. Насамперед раджено над внесенєм посла Періча в справі підмог для околиць Далматиї навіщених землетрясенєм і припято предложенє референта, щоби Правительство взівати, аби вело дальше ратункову акцию і зажадало потрібних на ту ціль фондів ще в часї тої сесиї парляменту. — Референт пос. Вукович і пос. Крек домагали ся дорожняних додатків для урядників і слуг державних в Далматиї та уділеня безпроцентових задатків на відбудованє понищених домів. — Відтак полагоджено ряд инших внесень в справі державної помочи для околиць навіщених елементарними нещастями, причім представитель правительства шеф секциї др. Рожа зазначив, що супротив того, що з державного кредиту робить ся так великий ужиток на елементарні нещастя — то в случаю таких нещасть, викликаних пожарами, против котрих кождий може обезпечити ся при помочи асекурациї, буде підмога державна уділювати ся лиш в дуже виїмкових случаях.

Відтак приступлено до дальших розправ над правительственним предложенєм в справі реґуляциї плат державних слуг. Референт др. Пентак предложив виготовлений собою проєкт закона, що дуже ріжнить ся від проєкту правительства. Именно вніс він, аби установити чотири кляси, а кожда з них аби мала по три степені плати і то для всїх родів державної служби, між тим як предложенє правительства допускає степені лише для служби почтової і телеґрафічної. Платні першої кляси після предложеня дра Пентака мають виносити 800, 750 і 700 зр., другої 700, 650 і 600, третої 600, 550 і 500, вкінци четвертої 500, 450 і 400 зр. Кожде міністерство буде становити о подїлї своєї підвластної служби на ті чотири кляси і установить кваліфікацию для кождої з них. Перенесенє до висшого степеня платні має наступати в кождій клясї що 5 літ служби. Служба почтова і телеґрафічна може доходити до висшого степеня і в коротшім часї. При першій реґуляциї платні на кляси і степені буде кождому почислений час попередної служби. Крім того служба одержить активальні додатки в висоті 50 проц. в першій клясї, 30 проц. в другій, 25 проц. в третій і 20 проц. в четвертій, вкінци службову одіж або гроші на одіж готівкою. При першім зачисленю до одної з нових кляс треба держати ся принципу, що платня кождого має бути висша, як мав єї доси. — Пос. Гофман - Велленгоф домагав ся, аби той новий закон увійшов в житє вже від 1 жовтня 1898, а видатки які потягне за собою, аби покрити з касових запасів.

На передвчерашній радї міністерияльній

16)

ЯКОВ БАЧІ.

Угорско-босаньске оповіданє Делїґо.

(Переклад з німецкого).

(Конець). *)

Дівчина — бо то она була — почала тепер розповідати живим тоном, але уриваними реченями:

— „Я утекла, перебрана за мужчину, і то в одежи мого брата. Я гадала, що мій милий пішов до своєї вітчини, на Угорщину. Я дістала ся якось аж до Пятицерков і там стрітила одного краяна, котрий поміг менї дістати ся аж до Буди. Там стала я за візника у паші, ніхто мене не пізнав. З мене зробив ся мужчина.

Я чула, що мій батько помер на якусь слабість; моя мати, тота бідна, померла пізнійше. Я не дуже тим гризла ся, хоч то великий гріх, але Господь Бог нехай менї простить!

В Буді ніхто мене не пізнав, паша був рад з мене.

Але стало ся так, що я довідала ся, що мій брат прийде до Буди.

Я мусїла втікати, бо той був би мене пізнав, хоч би нас і сто таких було, а відтак кров до крови тягне. Я так і зробила та забрала ся пішки і дістала ся аж до так званих гір Вертеш, а там зайшла я до якогось честного пустинника.

Тут довідала ся я від якогось черця, що ходив за прошеним, а котрий був також в Боснї, що мій милий правду казав і що він пішов на море до Дубровника. Він не знав, хто то був, але я здогадала ся з его бесіди.

Я не могла видержати на самоті і постановила піти на море, той намір я й перевела в діло, хоч аж по довгім часї....

Дівчинї приходило ся лиш з трудом говорити, она сильно закашляла ся і замовкла.

А Яков ішов слідом за єї бесідою, як той маґнес за зелїзом, так єго тото оповіданє дуже займало. Єго мозок не був до чого иншого здібний; єму здавало ся, як би він не був в церкві, але десь далеко в скалистім краю і слухав оповіданя сеї правдивої історії....

Дівчина почала відтак розповідати дальше, але вже слабійшим, хрипливійшим голосом:

„Коло Торіс зловили мене кірасири, їх капітан казав, що з мене здоровенний паробок та взяв мене до своєї шкадрони. Менї дали тяжкий панцир на груди і великий шолом на голову. Там були люди з цілого сьвіта: Німцї, Чехи, Французи, Іипанцї та Господь знає ще які. Якийсь молодий француский паробчак так був мене полюбив, що помагав менї чистити коня і одного разу підчас якоїсь битви відбив мене від ворога.

— А ти мабуть також полюбила? — простогнав Яков?

— Нї, отче сьвятий, у мене був лиш мій милий на гадцї.

Нас повели відтак до Бріксен, до німецкого міста, бо там треба було ставити варту від Венециянів. Я і той Француз постановили собі покинути ту погану, тяжку службу та перейти на сторону Венециянів.

Ми дістали ся щасливо аж до Боцен, але тут в горах спотикнув ся кінь під моім товаришем, він упав з него і забив ся на місци.— Она тут розплакала ся.

— А відтак? — спитав чернець.

— Я дістала ся щасливо аж до Венециї. Тут приняли мене дружно, купили від мене коня і зброю, а я перебрала ся в мою давну одіж і на дубровницкій ґалері приїхала до міста, де жив мій милий.

— Я допитувала ся за ним, але не довідала ся нічого, менї лиш сказали, що тут жиє в монастири сьвятий чоловік, котрий так а так називає ся, але менї так єго описали, що я єго не пізнала. Впрочім втеча мене виснажила, устами випило з мене богато крови і від того я ще й тепер не здужаю.

— Одного дня побачила я на березї мого милого, як він виходив на ґалеру, а множество людий дивило ся за ним. Я хотїла перепхати

*) Оповіданє, яке тут кінчимо, єсть зовсїм історичне; материял до него взятий з невикористаних доси літописий, знаходячих ся в Римі.

в Парижи повідомив француский міністер справ заграничних Делькассе, що одержав депешу від француского посла в Пекінї з донесенєм, що товпи Хінців в Паклюнґ убили а відтак спалили француского місионаря і кількапайцятьох християн. Посол зробив зараз енерґічне представленє у хіньского правительства і зажадав покараня винних. Француске правительство поручило кріи того послови, аби заявив, що коли би Хіна не вдоволила жаданя Франциї і не забезпечила на будуще спокою християньских місионарів, то Франция сама зробить собі справедливість.

З Сеуль, столиці Кореї, доносять, що в тамошній вязници повішено двірского урядника Кім-Конґ-Нюк і двох его товаришів, обжалованих о то, що хотїли отруїти корейского цїсаря. Жінку головного виновника засуджено на довголїтну вязницю і на 100 нагаїв. По повішеню виновників, вдерла ся до вязниці товпа, вхопила тїла повішених і волочила їх по улицях та страшно над ними знущала ся.

Новинки.

Львів дня 22-го жовтня 1898.

— Є. Е. п. Намістник ґр. Лев Пінїньский виїхав на два днї в околиці Стрия. На другий тиждень виїздить п. Намістник на кілька днїв до Відня.

— Стипендиї. Видїл товариства „Просьвіта" оголошує конкурс в цїли наданя одної стипендиї з фундациї бл. п. Франца Фронца для убогого молодця обряда греко-кат., учащаючого до низшої ц. к. ґімназиї в Перемишли з виключенєм синів сьвященників і дяків (після виразно заявленої волї бл. п. фундатора), призначеної в річній квотї 90 зр. а. в. з речинцем до 30-го падолиста 1898. Стипендию тратить ученик, коли укінчить низшу ґімназию в Перемишли або коли перейде перед укінченєм тої же до якої другої ґімназиї або якого другого наукового заведеня.

Управляючий совіт „Народного Дома" у Львові розписав конкурс на стипендию ім. Мих. Куземского з річних 50 зр. від початку I. семестра р. шк. 1898/9. Стипендия призначена для учеників шкіл середних і для академиків. Речинець до вношеня подань до 30 н. ст. падолиста с. р.

— З нагоди 100 лїтного ювілею рускої лїтератури помістив лїтературний двотиждневник Die Gesellschaft (в 20-ім вип. ску 1898 р.) статю п. Осипа Маковея: Zur Wiedergeburt der kleinrussischen Litteratur і переклад ескіза з природи „Битва" п. Ольги Кобилянської. Статя п. Маковея подає короткий огляд полїтичного положеня українсько-руского народа в Росиї і Австриї та начерк розвитку українсько-рускої лїтератури за послїдних 100 лїт, почавши від Котляревского. Редакциї часописи Gesellschaft — що виходить в Мінден у Вестфалїї і єсть головним органом молодої Німеччини — можемо бути вдячні, що поміщаючи статю п. Маковея і ескіз п. Кобилянської, познакомила ширшу німецку публику з нашим лїтературним рухом. — Для охочих записати ся із згаданою часописию подаємо єї адресу: Die Gesellschaft — J. C. C. Bruns' Verlag — Minden i. Westf. Чвертьрічна передплата за 6 випусків виносить 4 марки.

— Головні збори тов. „Руский Дім Народний" в Чернівцях, відбудуть ся в недїлю, дня 23 н. ст. жовтня с. р. о 3. годинї пополудни, в сали „Народного Дому". Наколи-б приписане §. 22. статутів число членів не явило ся, то збори розпічнуть ся о 4. годинї того самого дня без взгляду на число присутних, з таким дневним порядком: 1) Справджене протоколу послїдних головних зборів. 2) Справоздане з дїяльности видїлу. 3) Справоздане касове і ради надзорчої. 4) Справоздане про бурсу. 5) Справоздане про будову „Народного Дому". 6) Вибір видїлу і ради надзорчої. 7) Вільні внесеня. Зі взгляду на преважні справи запрошує видїл на сї збори не тільки членів а і всїх щирих патриотів, що не пожалують невеличкої вкладки, а схотять приступити до нашого товариства й скріпити тим підставу нашої народної орґанїзациї на Буковинї, до чого просимо заохотити Ваших знакомих. — Чернівцї, в жовтни 1898. Др. *Смаль. Стоцкий*, заст. голови. *Гр. Ганкевич*, секретар.

— З Тисьменичан пишуть нам: Дня 25-го вересня с. р. відбуло ся торжественне посьвященє школи в Тисьменичанах. Будинок сей, мурований, о двох салях наукових, мешканю для управителя школи, в протягу трех лїт, серед немалої боротьби з неприхильниками школи, як також мимо тяжких, минувших років, вибудовано коштом 6700 зр., котру то суму зложили: громада, двір Тисьменичан і фонд шкільний краєвий. Крім того ще громада власним коштом закупила ґрунт під сю будову, вибудовала будинки господарскі, огородила цїле забудоване штахетами і справила дуже хороше уряджене двох саль наукових, як також взагалї довкола школи завела взірцевий лад, при чім не щадила кошту і труду. Цїла будова взагалї перевисшає суму 8200 зр. — Честь і слава Тобі достохвальна громадо і Високоповажаний Пане Дїдичу, що на цїль просьвіти і добра тої школи жертвували ви такі суми гроша і власні труди. Найбільша честь і подяка, котру тут, в імени загального добра школи, з серця пливучими словами виражаю, належить ся Вп. п. Камілю Мохнацкому, місцевому властителеви, котрий яко предсїдатель Комітету будовляного, не щадив свого труду, працї і всїляких заходів, нераз до пізної ночи повістаючи на місци будови, а вкінци предводячи на засїданю обрадами до півночи. Також і репрезентациї громадскій, Чесним пп. Григорию Кушнірчукови, війтови, Андрееви Фучкови заст. війта і предсїдателеви Ради шк. місцевої, Семенови Фітковскому і Іванови Хімееви, складаю прилюдно сердечну подяку. Одному з членів того Комітету, бл. п. Онуфрию Фітковскому, котрий, не оглядаючи скінченого дїла, перенїс ся до вічности, най буде вічная память! — *Василь Вітер*, управитель школи.

— Процес против Ферберів — котрі, як ми оногди доносили, убили в Шафлярах коло Нового Торгу селянина Худибу — скінчив ся оногди вечером в Кракові. Суд узнав Ферберів винними і засудив Фербера вітця на 7 лїт тяжкої вязниці, а его сина Хаїма, що помагав ему в убийстві, на рік. Старий Фербер зголосив відклик щодо висоти вимїреної кари. Хаїм Фербер приймив засуд.

— Зміна властителїв. Властитель Трибуховець п. Франц Городиский купив від п. Богдановича сусїдне село Пишківцї за 200.000 зр.

— З судової салї. Карна розправа против Ілька Момота, убийника своєї жінки, скінчила ся вчера в полудне. Момота засудив трибунал на 8 лїт тяжкої вязниці.

— Незвичайна мисливска добича. В Рашицях, в Країнї, в лїсах бар. Ліхтенберґа, застрілив один побережник звірину, котрої не міг нїхто з лїсної служби розпізнати. Вкінци спроваджено з Люблянї зоольоґа, а той заявив, що убитий звір то — гиєна, яка жиє лише в полудневій Африцї і у всхіднїй Азиї. В жолудку гиєни найдено побіч піря з птиць зерна кукурузи. Тепер показало ся, що в цьвітни с. р. утїкла та гиєна з менажериї в Люблянї і доси блукала по лїсах. Бар. Ліхтенберґ подарував ту незвичайну добичу мисливску народному музееви в Люблянї.

— Значна дефравдация. В містї Болеславі в Чехах сповнено в касї ощадности дефравдацию на квоту 109.000 зр. Дефравдантом є контрольор в тій касї Лямберт Вільд в віку 32 лїт. Він допустив ся рівнож много фальшивництв з грошевими ефектами сеї інституциї і в товаристві своєї жінки та дочки утїк в доси незвістнім напрямі. Але коли опинив ся аж під Ню-Йорком, почув ся без-

---

ся до него, вирвати его з помежи них, але мене не пустили.

— Що дальше стало ся, не знаю; знаю лиш то, що я була в арешті...

— Отже то ти була?—зітхнув чернець;— а відтак?

— Відтак віддали мене монахиням, де — — єї голос був вже так слабий, що она ще лиш шептала — Може би я була ще й то перебула, але я довідала ся, що мій милий тут єсть. Отже я утекла з монастиря і пустилась в мої рідні сторони. Там над берегом моря щось відозвало ся в моїй души, щоби віддати тлїнні останки моїх родителїв.

З великим трудом удало ся менї перейти якось через границю. Добрі християни помагали менї, аж я наконець прийшла до Камичака. В Камичаку; розумієш мене добре, сьвятий отже?

— Розумію, розумію...

— Я роздобула собі якось мужеску одїж, та й не могла инакше, бо були би мене викинули з замку, як би я була прийшла яко женщина. Але й так викинули мене.

Коли я закрала ся на замок, не видїла я там нїкого. Там був ще той сам город, той сам дім, все по старому, здалека видїла я оба тірбехи (могили) але не могла підійти до них.

Старий годжа зайшов менї дорогу, сама не знаю, звідки він там взяв ся, та крикнув до мене, зачим я сюди прийшла. За прошеним — кажу, а він тогди вхопив за палицю та вигнав мене як скаженого пса.

Я була й рада з того, бо менї так належало ся, я не заслужила собі нїчого иншого.

Мене всї відцурали ся, я стала волокою. Ночами вандрувала я почерез гори і долини та живила ся корінцями, в день крила ся де в яку нору як дика зьвірина. Лиш одна гадка держала в менї кріпко мою душу: я хотїла побачити мого милого і сказати ему до очий, що я то все притерпіла задля него!

Послїдні слова говорила она вже так тихенько, що Яков їх зовсїм не розумів.

Чернець чув в собі, як підчас того візнаваня дїяла ся в его серци якась дивна зміна. Насамперед обурював ся він сам на себе, відтак робило ся ему жаль бідної, а наконець постановив собі ратувати ту душу, що так побивала ся на всї боки. Коли міг побороти сам себе, тото дике зьвіря, то чому би не мала і з тої женщини стати правдива душа? Тихенько говорив він до неї крізь кратки:

— Я чую тебе, говори дальше, а відтак я буду говорити, не тепер, але аж ти прийдеш до себе.

— Отче сьвятий, Бог менї сьвідком, як я натерпіла ся. Ті добрі души над берегами Сави милосердили ся над мною, та й Турки бувають людяннї, своякu моєї давної вірної служниці приодїли мене, дали менї на дорогу і я пустилась в далеку послїдну дорогу, до Риму, щоби тут — коло тебе умерти.... При сих послїдних словах она зітхнула глубоко і притихла.

На слова „коло тебе" чернець кинув ся і відповів добротливо:

— Не говори таким сумним голосом, моя дитинко, Бог з нами.

Він чекав через хвильку на підповідь, але на его питаня нїхто не відзивав ся.

Тимчасом в церкві вібрало ся богато побожних вірних. Недалеко конфесіоналу крикнула нараз якась стара жінка:

— Господи сьвятий, та-ж тут хтось помер!

Яков вискочив з конфесіоналу і побачив, як зсунула ся на холодні плити нежива — его Мілька.

Серце їй увяло.

Чернець підтримав помершу, підняв єї голову, подивив ся на цїле лице і в безконечнім горю сказав лиш отсї слова:

— То она була, Господь Бог нехай змилує ся над нами.

Відтак велів він прикликати паламаря та приказав ему занести помершу до монастирскої трупарнї. Коли тїло винесли з церкви, звернув ся слїпий в ту сторону очима та відозвав ся:

— То тота славоньска женщина, що не має гроший. Я видів єї, як она увійшла.

Яков побіг тимчасом до настоятеля монастиря. Він спитав его просто, чи може подати ему до відомости приватне зізнанє, але при тім і додав, що его зложено при конфесіоналї.

— Як ти можеш ще питати ся мій сину? Нїколи під нїяким услівем!

— А менї, чи менї можна зложити зізнане з могo житя?

— А вже-ж, що вільно, мій сину, коли хочеш.

Тогди розповів ему Яков, певним голосом, хто він і які вини его душа переходила. Він сказав ему, хто тота дївчина, що померла при конфесіоналї.

— Чи я грішник? Чи то годить ся, щоби монастир зачисляв такого чоловіка до своїх?

— Мій любий сину — відповів ему старенький настоятель, — transivisti per ignem et aquam, et nunc venisti in refrigerium. Ти перейшов крізь огонь і воду а тепер увійшов в холодню.

печним і прислав лист, в котрім доносить о своїм добрім здоровлю і поводженю. Каса ощадности не жадає виданя Вільда, бо така процедура коштує богато.

— **Найдовший підморский дріт.** З кінцем сего року буде получений телеграфічно Врест з Ню-Йорком. Буде се найдовший підморский дріт. Довгота его буде виносити 325 морских миль або 6000 кільометрів. Приготовляють его в Кале (Calais) у Франциї. Внутрішний дріт важить 975.000 кільоґрамів, до ізольованя ужито 845.000 кільоґрамів ґутаперхи, а крім того ужито ще 4,687.000 кільоґрамів сталевого дроту і 1,495.000 кільоґрамів зелїзного дроту. При укладаню під воду будуть занятї 4 великі кораблї.

Господарство, промисел, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Торговля покладками в Росиї єсть так цїкавою і поучаючою для нас, що годить ся тут сказати дещо про ню для відомости і науки наших господарів. Може колись і у нас збере когось охота взяти ся до тої торговлї. З російских дат статистичних показує ся, що ще в 1881 р. вивіз дробу і яєць за границю доходив ледви до 3 мілїонів рублів; а в 1894 р. дійшов вже до 22 мілїонів. Ба що більше: в 1895 р. показало ся, що лиш до самої Німеччини привезено яєць з Росиї за 34 мілїонів марок (около 20 і пів мілїона зр.) а живого дробу за звиж 9 мілїонів марок (півшеста мілїона зр.). Замітне і то, що найбільша торговля покладками іде з глубокої Росиї і що н. пр. в Казаньскій ґубернії село Козловка єсть головним місцем для тої торговлї. Збиранє яєць відбуває ся слїдуючим способом: Торговцї ходять від села до села і міняють покладки за хустки, стяжки, голки і т. п. Яйцї платять ся з весни по 1 руб. до 1 руб. 20 копійок за сотку, лїтом по 80 копійок а в осени до 2 руб. 20 коп. Коли такий торговець призбирав вже досить богато яєць, везе їх до більшого купця, котрий вже має свій склад близько якої зелїзницї. Торговцї називають ті склади „пристанями“. Торговець скуповує яйця, які єму попадуть ся, малі і великі, лиш они мусять бути сьвіжі і продає їх в суміш. Аж в „пристанях“ сортують їх а то передовсїм після барви жовтка, як она показує ся до сьвітла. Жовток єсть червоний, коли курка живить ся природним кормом (травою і т. п.), який сама собі шукає, а котрий звичайно єсть скупий; коли же курка живлена зерном, то жовток буває ясно жовтий. Яйця з червоними жовтками називають „травними“ а з ясно-жовтими жовтками „хлїбними“. Травні яйця нездалі до довшого переховуваня і їх продають як найскорше, хоч би й по найнизшій цїні, головно до фабрик альбуміну. Хлїбні сортують ще раз і після сорт призначують або на висилку за границю або до більших міст в краю. При сїм сортованю уважають: 1) на сьвіжість і повноту; — 2) на величину і — 3) на чистоту шкаралупки. Сьвіжість і повноту овначують до сьвітла, а величину металевим обручиком, котрий називають „кружком“. Яйця, котрі через той кружок не можуть перейти а суть сьвіжі і повні та мають чистеньку шкаралупку, називають „головками“ і они творять окрему, найлїпшу сорту призначену до вивозу за границю. Таких яєць іде не більше як 7 на російский фунт (408 ґрамів), отже одно яйце важить пересїчно 58 ґрамів. Дальше роблять ще дві сорти і два звичайні роди так, що російскі яйця приходять в торговли в пять сортах. Побиті і попукані яйця творять „брак“, котрий іде просто до фабрик альбуміну. — Яйця пакують в скринки з тоненьких дошок, довгі на 106 центиметрів а на 58 центиметрів широкі і високі, з пересїком в середині. В кождім пересїк скринки складають 4 верстви по 10 рядів а в кождім по 18 яєць, 720 штук в однім пересїку або 1440 штук в цїлій скринцї. До покованя уживають чистої сухої, без трави вівсянної соломи. Солому кладуть на спід і на кожду верству а під денце скринки тілько, щоби не було порожного місця. Так запаковані яйця складають до ваґонів по 100 скринь, отже один ваґон везе 144.000 штук. — Найбільшими торговельниками яєць в Петербурзї суть: Баранов, Валков і Єршов, з котрих кождий збирає в осени на зимовий запас по 30 мілїонів яєць. Крім того єсть в Петербурзї ще 30 поменших торговельників, специялїстів від яєць. „Головки“, які приходять до Петербурга, забирають зараз тамошні аґенти заграничні, а цїна там значно висша як на провінциї. Пересїчно платять по 2 рублї за сотку, але часом і по 3 руб. Иногдї коли великодні сьвята бувають вчасно а довіз слабий, то в подрібній продажи треба платити і по 80 копійок за 10 штук. З початком другої половини падолиста довіз до столицї майже зовсїм устає, бо при студени більше як 10 степ. яйця пукають. Що року привозять до Петербурга николаївскою зелїзницею по 150 мілїонів штук, варшавскою по 20 мілїонів, а Волга з своїми притоками доставляє около 70 мілїонів. Тих 240 мілїонів споживає по найбільшій части сам Петербург і єго найблизша охрестність.

— Що робити, коли бураки змерзнуть? Кілька морозів сеї осени наробило в многих сторонах нашого краю шкоди в бураках на пашу. Змерзлі бураки годї переховувати звичайним способом через зиму, бо зігниють. Отже що зробити з тими бураками, щоби не мати страту? Бураки треба добре обчистити і наквасити в ямі. Розуміє ся, що до такого квашеня повинна бути і відповідна яма. На спід ями сипле ся верству сїчки а на то верству посїчених бураків і утовкає ся добре довбнею; на то приходить знов верства сїчки і знов верства бураків і т. д. верства за верствою, притовчена добре довбнею, бо в тім іменно найважнїйша річ, щоби бураки були добре утолочені. Тогди они вачнуть киснути а коли укиснуть, дають дуже добру пашу для молочних коров і для овець.

— Вохкі пивницї можна осушити в той спосіб, що до якої бляшанної коробки кладе ся хльор кальцїюм (кільо коштує около 15 кр., а на велику пивницю досить пів кільо); оно втягає в себе воду з воздуха і та вбирає ся тогди в коробцї. Воду з коробки не треба зливати, лиш огрівати на міцнім огни, щоби она випарувала, а викристалїзована з неї сіль лишить ся знову до ужитку. Сего способу особливо добре уживати в тих пивницях, де мають переховувати ся бараболї через зиму. Тогди бараболї не так борзо псують ся і кільчать ся.

Вісти торговельні.

Цїна збіжа: Віденъ 20 жовтня: Пшениця 9.30—10.60; жито 7.35—8.45; ячмінь 7.05—9.55; овес 5.95—7.10. — Тернопіль 15 жовтня: пшениця 8.30—8.40; жито 7.00—7.25; ячмінь 5.60—5.80; овес 5.50—5.70; кукуруза (стара) 5.70—5.80; гречка 6.70—6.85. — Чернівцї 28. вересня: Пшениця 8.50—8.60; жито 7.10—7.25; ячмінь (броварний) 6.25—6.50; овес 5.15—5.25; ріпак 10.50—10.75; кукуруза 4.85—5.— — Будапешт 19. жовтня: Пшениця 9.35—10.10; жито 7.65—7.85; ячмінь 7.50—9.50, овес 5.75—6.05 — Цїна за 100 кільо. — Горох галицкий платять у Відни по 9—11.50; — Сїмя конопленне галицке по 10.50—11; — Хміль у Львові (18 жовтня) по 70—115 за 56 кільо; у Відни, затецкий по 130 — 145; галицкий по 100—115.

Цїна продуктів у Відни. Від 10 до 14 жовтня привезено до Відня 320.000 штук яєць і около 2.500 кільо масла. Яйця продавано найлїпші по 33—35, яйця з вапна по 37—38 за 1 зр. Масло найлїпше столове плачено по 1 зр. 20 кр. до 1 зр. 30., селяньске масло по 1 зр. 10 кр. — 1 зр. 20 кр. — Сир дїжковий по 24 до 28 кр. за кільо. — Мід платять у Львові по 32—35 зр. за 100 кільо. Цїна іде в гору.

Телеґрами.

Будапешт 22 жовтня. Вчера відбуло ся тут торжественне перенесенє і зложенє в гробівци мощей короля Белї III і его жени Анни. В торжестві взяв участь кардинал Вашарі.

Віденъ 22 жовтня. Приїхав тут російский мінїстер заграничних справ ґр. Муравієв і забавить кілька днів та буде принятий на авдиєнциї Цїсарем. З Відня поїде ґр. Муравієв просто до Ливадиї, де тепер перебуває цар.

Шанґай 22 жовтня. Полк російскої піхоти вийшов на берег під містом Ню - чванґ і займив тамошні набережні кріпости. Хіньский ґенерал Сунґ-Чінґ утїк разом з залогою і не пробовав навіть ставити опору.

Надіслане.

Похорони бідну померщу, моли ся за ню і оплакуй єї, бо она заслугує на то. А ти лиши ся тим, чим був.

Так і стало ся.

* * *

Роки минали за роками. На широкій площи перед Ара Целї, виложеній камінєм, проходжують ся перед заходом сонця черцї монастиря. По найбільшій части щось собі розповідають або балакають о подіях дня. Молодші гладять великого, сїрого кота, а той заєдно тре ся об свого пана і муркотить та споглядає до него. Єго пан то високий, сильно збудований чернець, з приятним виразом лиця; він часом хилє ся і гладить рукою по хребтї свого любимця, котрий тогди ще більше ласить ся.

Сонце хилить ся вже до заходу, оно озолочує горби Ватикану, а різкі зариси італїяньских пінїй і торонки кипресів спливають ся з синяво-пурпуровим овидом. Незадовго червоність стає блїдша, синя краска, що висуває ся живо і окружає горби мов би якою заслоною русалки. Вечер спускає ся на вічне місто. В монастири відзиває ся дзвінок. Братя одні за другими заходять до середини, лиш наш Яков остає ся ще на дворі.

Довго, довго споглядає він онтуди, далеко на Всхід, де бутвіють десь кости старого Саму та старого Гаврила, і де камичацкі вали споглядають в долину. Тогди підносить він очи до величавого небосклона. І ось поволи вигладжують ся зморщки суму на его лици, якесь дивне посьвященє і покора пересуває ся по его острім лици, з вдячностию підносить він руки до неба, довгий віддих улекшує єму груды і він тогди тихенько іде і собі за своїми товаришами до сьвятого дому.

За редакцию відповідає: Адам Кроховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Бебера. — (Телефона число 569).